

UTBLICK

Nummer 2, årgång 23, april 2015.

Organ för Vänskapsföreningen Sverige-Tyskland i Trelleborg

Kära medlemmar!

”Ja visst gör det ont när knoppar brister. Varför skulle annars våren tveka?”
Citatet är hämtat från poeten och författaren Karin Boyes mest kända dikt ur diktsamlingen ”För trädets skull” (1935).

Visst är det underbart, när livet, ljuset och värmen äntligen återvänder efter den långa, mörka vintern. Ljuset flödar in genom de smutsiga fönstren, och dammkornen glittrar i solljuset. Naturen börjar vakna till liv, och det är dags att vårstäda, planera och boka kommande aktiviteter i vår förening.

Årsmötet är avklarat. Årsmötesförhandlingarna gick som på räls, idel omval. Möteslokalen var mycket trivsamt, underhållningen uppskattad, Birgits hembakade fastlagsbullar försvinnande goda och stämningen var på topp. Vad mer kan man begära!

Nu blickar vi framåt och noterar i almanackan datum för medlemsmötet i april och de båda intressanta resorna i maj och augusti med olika längd, innehåll och resmål. Tveka inte, anmäl er snarast!

I augusti tar vi färjan till Rügen, Tysklands största ö. Efter en stillasittande överfart är det skönt med kroppslig motion. Utrustade med lämpliga kläder och promenadskor vandrar vi i sakta mak uppför den 1250 meter långa stigen i Naturerbe Zentrum, Rügens nya attraktion. Den breda och promenadvänliga vägen upp till utsiktstornet kantas av vacker natur och spännande information om växter och djur. Vid vackert väder erbjuder det 40 meter höga utsiktstornet i form av ett örnbö en storslagen utsikt över Rügen.

Efter incheckning på hotellet gör vi oss redo för avfärd till resans huvudattraktion ”Störtebeker Festspiele” i Ralswiek. Festspelen börjar kl. 20.00 och slutar omkring kl. 22.30. Dessförinnan finns det möjlighet till inköp av förtäring på festområdet. Varma kläder och sittunderlag rekommenderas, för föreställningen utspelas på en utomhusscenen vid Grosser Jasmunder Bodden, där fyra skepp ligger och guppar i vattnet. Förutom huvudpersonen, sjörövaren Klaus Störtebeker, deltar mer än 150 personer och 30 hästar i de dramatiska spelen, som avslutas med ett gigantiskt fyrverkeri. Trots språksvårigheter kommer den händelserika föreställningen garanterat att bli en oförglömlig upplevelse.

Nästa dag åker vi till Prora och beskådar det 4,5 km långa märkliga byggnadsverket, som vittnar om Hitlers storhetsvansinne. Det började byggas 1936 och resulterade i åtta byggnader, 500 m långa. Tanken var, att det skulle bli en semesteranläggning för 20 000 trötta arbetare, som alla samtidigt skulle få en 10-dagars avkoppling vid Östersjöns härliga sandstränder. Varje familj skulle få disponera ett rum på 12-15 kvm med havsutsikt och tillgång till service och gemensamma faciliteter. På grund av krigsutbrottet 1939 flyttade aldrig några nazisttrogna arbetare in i semesterkasernerna. Huskropparna stod tomma fram till 1945, då man försökte spränga sönder dem, men betongkonstruktionen var för stark. Efter många års förfall har Prora fått nytt liv. De enkla semesterrummen byggs nu om till flotta andelslägenheter.

I Kultur Kunststatt Prora finns ett allt-i-ett museum. Här besöker vi de många rummen med olika gäst- och specialutställningar, samt lär mer om Prora under tiden 1934-2002.

Samtliga bilder Monica Rosenqvist

Detta var lite information om resan i augusti, som avslutas med en gemensam måltid ombord på färjan hem. Hoppas att ni efter att ha läst om resan känner er lockade att följa med. Gör slag i saken och anmäl er till Birgit eller mig!

Vi ses på medlemsmötet i april och på resorna i maj och augusti.

VÄLKOMNA

Monica Rosenqvist / monica_rosenqvist@telia.com/

Planerade aktiviteter:

Resmål

Resa till Erfurt, Weimar och Eisenach

Den 20 – 24 maj besöker vi Erfurt, Weimar och Eisenach. Det blir en resa med 4 övernattningsnätter och vi reser till sydöstra Tyskland, närmare bestämt till delstaten Thüringen och dess huvudstad Erfurt.

I priset, 5,095 kronor, ingår resa, del i dubbelrum, frukost dag 2 – 5, gemensam middag (exkl. dryck) dag 1 – 4, (enkelrumstillägg 900 kronor).

Anmälan, som är bindande, senast den 30 april 2015 till Margaretha Blennhede, 0410-411 32 eller via e-post margarethablennhede@hotmail.com eller till Dieter Lebeck, 0410-189 68, e-post dieter.lebeck@telia.com. Betalning sätts in på föreningens bankgiro 105-0947 senast den 30 april 2015.

Välkomna att följa med på en intressant och innehållsrik resa till det vackra Thüringen. Intresserad? Läs mer i UTBLICK nr 1.

Störtebekerspelen, en upplevelse i särklass.

Ni har nog redan läst Monicas inspirerande beskrivning av vår augustiresa.

Här kommer programmet:

Tid: Torsdagen den 20 och fredagen den 21 augusti.

Dag 1: Vi avreser med buss från **Övre station** kl. 7.30 och sedan med färjan till **Mukran/Sassnitz**.

Från Mukran åker vi till en av Rügens senaste attraktioner: **Naturerbe Zentrum**, som beskrivs som trädtoppsstig och upplevelseutställning. Restaurang finns i bottenvåningen.

Turen går vidare till **Stralsund**. Vi checkar in på **Hotel Arkona**, där vi bott en gång tidigare.

Frammot kvällen transporteras vi till **Ralswiek**, en ort som i högsta grad är präglad av **Störtebekerspelen**.

Dag 2: Efter frukost på hotellet åker vi åter till Rügen och besöker **Kultur Kunststätt Prora** med många intressanta utställningar.

Middag på färjan hem.

Beräknad hemkomst till Övre kl. 20.00

Pris: 2000 kr/person

I priset ingår resa, inträde till Naturerbe Zentrum, Störtebekerspelen och Kultur Kunststätt Prora, en natt på hotell+ frukost. Middag på båten hem. För enkelrum tillkommer 250 kronor.

Anmälan: Anmälan, som är bindande, till Monica Rosenqvist, tel. 0410/16764 eller monica_rosenqvist@telia.com eller till Birgit Holmberg, tel. 0410/16241 eller 070/5807330 senast den 20 juli.

Betalningen sätts in på föreningens bankgiro 105-0947 senast den 20 juli.

Vi har, enligt önskan från flera medlemmar ordnat en kort, men i vårt tycke, trevlig och intressant resa, när sommaren börjar gå mot sitt slut men när det fortfarande är högsäsong på Rügen. En sak kan vi inte bestämma över:

Vädret!! På tyska säger man: *Wenn die Engel auf Fahrt sind, dann scheint die Sonne.*” (När änglarna är på resa, skiner solen). Vi har så trevliga medlemmar, så det ordnar sig nog.

Birgit och Monica

Medlemsmöten

Medlemsmöte den 23 april

Söder om Landsvägen

Vi sydskaningar har väl alla någon gång hört påståendet:” Landsvägen mellan Malmö och Ystad delar Sverige i två likvärdiga delar.”

Kom och få det bekräftat!

(Uttrycket lanserat av Professor Hans Benz, född 1851 i Västar Tommarp, död i Lund 1914 i Lund).

Tid: Torsdagen den 23 april kl.18.30

Lokal: Immanuelskyrkan, Nygatan 10, Trelleborg.

Kvällstid, gratis parkering på Söderslättsgymnasiets gård.

Program: Se nedan!

Förtäring: Smörgåsbuffé med kaffe.

Pris: 100 kr/pers.

Anmälan till Bengt Siwersson, tel. 0410/17649 eller 073/8379112 eller siwersson@globalnet.net senast den 19 april.

Vi ses! Välkomna!

Styrelsen

Programmet

Söder om landsvägen.

Vi startar i Skurup och efter en presentation av två lokala personligheter som tillsammans med två rikskändisar (Ola Hansson och August Strindberg) hade många trevliga och våta punschkvällar på 1890-talet, tar vi oss ner till den gamla landsvägen, 101:an. Vi följer vägen västerut förbi Ola Hanssons Hönsinge till Anderslöv, där punschträffarna fortsatte och där Edvard Perssons mor var född.

Nu följer en presentation av flera litterära eller musikaliska personer:

1. **Edvard Persson:** musik och sång. "Jag har bott vid en landsväg i hela mitt liv"

Vidare till Fru Alstad med den gamla vallfärdskyrkan – *Söderslätts Notre Dame*.

Sen lämnar vi 101:an och far söderut på 108:an till Haglösa, där Povel Ramel hade ett sommartorp.

2. **Povel Ramel:** "Måste vägen till Curacao gynga så".

Vi fortsätter till Hans Larssons Klagstorp, där vi stöter på ett nytt artistnamn.

3. **Nils Poppe:** " Lambeth Walk".

Via Hemmesdyngge och Östra Torp – Anders Österlings hemtrakter stannar vi till i det gamla badhotellet Smygehus, där Piraten och många andra kända personer ofta höll till.

4. **Fritjof Nilsson Piraten:** "Kivikspolkan"

I Beddingestrand bodde Hasse Ekman och Tutta Rolf under många år. Hasse var med som skådespelare i många filmer och regisserade över 40, bl.a. en som hette *Jazzgossen*.

5. "Jazzgossen". – Sjöngs av Karl Gerhard.

Nu åker vi österut och kommer upp till 101:an igen i Skivarp, där Karl XII en gång övernattade på väg till Ystad.

6. Nisse Ahlroth: "Den siste bonen"

Vi avslutar i Selma Lagerlöfs Västra Vemmenhög med en sista Edvard Persson-visa.

7. Edvard Persson: "Lite grand från ovan"

Medverkande: Mats Winqvist, piano; Leif Olsson, dragspel; Sten-Gösta Jönsson, sång; Nils Brönmark, berättare.

Medlemsmöte i oktober

Tema: Bierabend / Oktoberfest

Medlemsmöte i december

Tema: Jul

Klaus Störtebeker – en tysk Robin Hood?

Slutet av 1300-talet var en orolig tid för länderna runt Östersjön. Den svenske kungen Albrekt av Mecklenburg var mycket impopulär. Den svenska adeln slog sig ihop med Danmark och inledde krig mot honom. Han besegrades och hamnade med sina sista allierade i Stockholm, som belägrades.

För att hjälpa Albrekt drog hans tyska anförvanter ihop en grupp unga oförvägna män ur den tyska lågadeln. Dessa fick i uppgift att smugla förnödenheter (viktualier) in i den belägrade staden. De lyckades och kallades därför Vitaliebröderna. När Albrekt avsattes och fick fly landet, var deras uppdrag slut.

De hade emellertid fått blodad tand och inledde nu en karriär som allmänna pirater på Östersjön.

Klaus Störtebeker blev ledare för Vitaliebröderna och organiserade verksamheten som en maffia under devisen ”Guds vänner och hela världens fiender”. Överlöpande förföljdes och dödades.

Det som gjorde att Störtebeker och Vitaliebröderna fick ”Robin Hood-rykte” var att de var de första kristna piraterna, som efter en lyckad kapning, delade på vinsten. De kallades därför också på lågtyska ”de Lijkdeelern”. Det finns också historier om hur de delar med sig till de fattiga. Detta är dock inte historiskt belagt.

Hansan understödde i början Störtebekers kapningar av danska fartyg, men sjörövarna gav sig även på Hansans skepp. Anarkin i Östersjön var total. Upp till 5000 sjörövare på minst 100 skepp härjade och mördade till havs. Handelsskeppen fick skydda sig genom att gå i stora konvojer. En uppgörelse mellan drottning Margareta och Hansan blev början till slutet för Störtebeker och hans anhang.

Lübeck och Hamburg satte gemensamt upp en flotta och i ett våldsamt slag 1401 utanför Helgoland besegrades piraterna. De överlevande fördes till Lübeck för rannsakan. Störtebeker lovade att förgylla hela taket i stadens största kyrka mot att få behålla livet. Det hjälpte inte.

Störtebeker och ytterligare sjuttio sjörövare fick sina huvuden avhuggna och uppsatta på pålar.

Detta var en sammanfattning av den historiska bakgrunden till alla berättelser om Störtebeker och hans bravader. Mer om dessa i julinumret av Utblick.

Birgit

Källa: Wikipedia

Den stora flykten från Breslau 1945

Vi har tidigare skrivit om den sexårige Klaus' flykt från det krigshärjade Breslau, om tiden i byn Kelbach i Bayern och flytten till Hannover. Även Hannover var en krigshärjad stad, där Klaus bl.a. hjälpte till med familjens försörjning genom att rensa tegelsten från de talrika ruinerna. Det var också här hans mor fick kontakt med familjen Torén från Broby, som sen blev Klaus fosterfamilj i Sverige.

Klaus trivdes i Broby, lärde sig svenska, kom in i realskolan och var stolt över ett Ba i svenska, när han 1954 tog realexamen vid realskolan i Broby.

Hur det gick sen får ni veta här:

Våren 1954 dog min fosterfar Viking av brusten blindtarm, och hans fru Margit fick ta över rörelsen. Deras önskan hade varit att jag skulle komma in i företaget men jag var långt ifrån mogen för det.

Jag kom emellertid in på det treåriga handelsgymnasiet Kristianstad. De två första åren pendlade jag dit med rälsbuss eller med tåg drivet av ånglok. Sista tåget kom till Broby vid åttatiden. Det drevs med ånglok och var särskilt intressant eftersom det från Systembolaget i Kristianstad medförde alkoholhaltiga drycker, som beställts hos stinsen.

I tredje ring bodde jag i ett hyresrum i Kristianstad Det var ”high life”! Motboken avskaffades 1955 och såsom äldst i klassen fick jag handla sprit på systemet, vilket verkligen uppskattades av mina klasskamrater. Jag hade också skaffat mig en extrainkomst. Jag fotograferade våra lärare, framkallade själv korten och sålde dem sedan till skolans elever.

1957 tog jag handelsstudenten . Därefter jobbade jag ett år i företaget, som nu drevs av min fostermor Margit Thorén. Jag gjorde därefter min värnplikt och genomgick befälsutbildning. Jag hade bott i Sverige i sju år och under denna tid träffat mina föräldrar endast ett par gånger. När jag efter värnplikten fick en summa pengar för befälsutbildningen köpte jag en vespa och körde ner till Tyskland för att besöka dem. Jag hade några år tidigare åkt tåg till Tyskland. Vid ett uppehåll i Köpenhamn tänkte jag besöka Zoologisk Have. Det höll på att gå illa. På spårvagnen dit hörde någon att jag bröt på tyska och lynchstämning uppstod. De ville slänga av mig, men jag höll mig lugn och det hela avlöpte utan vidare incidenter.

När jag kom tillbaka till Sverige fick jag se en annons, där Trelleborg AB sökte säljare. Jag fick jobbet och 650 kronor i månaden. Tack vare mina kunskaper i tyska språket fick jag så småningom jobb på exportavdelningen och blev kundansvarig för en av gummifabrikens största kunder i Tyskland.

Jag avancerade och blev Geschäftsführer för Stefa, Trelleborgs tyska dotterbolag och var under fyra år stationerad i Frankfurt.

Efter hemkomsten blev jag ansvarig för exporten av i Ystad tillverkade skyddsprodukter, t.ex. sjukhustält, kemskyddsdräkter, brandskyddskläder o.s.v. Jag introducerade kemskyddsdräkter i USA och pendlade mellan USA och Sverige under fyra år. Jag fick också vara med om att introducera sjukhustält i Australien och tog hem en order på 20 miljoner från australiensiska försvaret. Dessa tält användes till aboriginer, eftersom dessa vid sjukdom vägrade låta sig behandlas på regelrätta sjukhus. När sjukhustälten användes kunde släktingar sitta i ett tält bredvid och på video se hur deras anförvanter mårde och t.ex. hur en operation förlöpte.

Vägen från ett krigshärjat Breslau till en lugn pensionärstillvaro i Dalköpinge har varit lång och innehållsrik.

Berättat av Klaus Rieger för Birgit Holmberg

Medlemsavgift 2015

Ni har väl betalt medlemsavgiften?

Betalning borde vara föreningen till handa senast den 20 mars.

För ensamstående 100 kr och för familj 150 kr.

För förening eller organisation 200 kr.

För företag minst 500 kr.

Uppge namn, adress och avgift.

Bankgiro nr 105-0947

Styrelsen

VÄNSKAPSFÖRENINGEN Sverige-Tyskland i Trelleborg

Ordförande: Monica Rosenqvist Tel. 0410-167 64

V. Ordförande: Bertil Tomelius Tel. 0709-24 76 41

Sekreterare, Ingrid Tunestål Tel. 0410-208 78

Kassör: Bengt Siwersson Tel. 0410-176 49

Medlemstidning: UTBLICK Birgit Holmberg och Helge Olsson

Vice. Sekreterare: Helge Olsson Tel. 0410-200 02

PR-ansvarig, Webbmaster: Bertil Tomelius

Researrangörer Margaretha Blennhede 0410-411 32

och Dieter Lebeck

Arkivansvarig Dieter Lebeck 0410-189 68

Ansvariga medlemsmöten: Margarete Borgquist,

Bengt Siwersson och Lena Welinder.

Bankgiro nr 105-0947 Organisations nr 802438-5083

Post: Vänskapsföreningen Sverige - Tyskland i Trelleborg

c/o Helge Olsson, Västergatan 231 70, ANDERSLÖV

e-post: svetyitrbg@telia.com

Hemsida: <http://www.foreningen-sverige-tyskland.se>